

Чинники забезпечення якості державного управління освітянською діяльністю ВНЗ

Проведено огляд провідних систем державного управління вищою школою, включаючи вітчизняну. Наведено перелік чинників, що знаходять прояв у якісних характеристиках державного управління освітянською діяльністю. Запропоновано схему систематизації чинників, які покликані забезпечити якість державного управління освітянською діяльністю вищої школи. Наведено обґрунтування чинників, описано їх прояв у системі державного управління, спираючись на вітчизняний і зарубіжний досвід. Проведено опис основних характеристик освітянської політики, яка для кожної держави є специфічною через неоднаковий рівень економічного розвитку. Її прояв відбувається через систему державного регулювання. Описано основні завдання, що стоять перед вищою школою, на досягнення яких спрямовуються чинники. Запропонована система чинників розглядається у взаємозв'язку й може дати очікуваний ефект за умов умілого їх поєднання та використання.

Ключові слова: чинники, державне управління, вища школа, освітянська діяльність, якість освіти, потребуваність, досвід, класифікація.

Питання державного управління освітянською діяльністю вищої школи стало предметом досліджень у силу його державної значимості. На сферу вищої освіти припадає значний відсоток державного фінансування, тому дуже важливо, щоб понесені витрати принесли належну віддачу. Через динамічні суспільні, економічні, глобалізаційні процеси вища школа потребує постійного оновлення та змін, ефективність яких залежить від державної політики й системи управління галузі. Як правило, увага дослідників приділяється методам, механізмам такого управління, складовим системи управління. У своєму дослідженні ми постараємось зосередити увагу на чинниках, які забезпечують якість такого управління.

Проблематиці державного управління вищою школою присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних науковців, політичних і громадських діячів. У навчальному посібнику «Менеджмент вищої освіти» І. М. Шоробура, Є. В. Долинський, О. О. Долинська проводять аналіз факторів впливу на якість вищої освіти в Україні. О. М. Юхимюк досліджує чинники, що впливають на формування державного управління. С. В. Гала досліджує досвід реформування та функціонування системи вищої освіти Китаю. С. А. Калашнікова досліджує у своїй дисертації систему управління державним сектором вищої освіти в США. Перелічені та низка інших досліджень висвітлюють окремі сторони державного управління вищою школою, однак не заглиблюються у сферу причинно-наслідкових зв'язків, не піддають їх фундаментальному осмисленню.

Виникає потреба у систематизації й групуванні чинників, здатних забезпечити якісне державне управління освітянською діяльністю ВНЗ. Таке дослідження передбачає використання вітчизняного й зарубіжного досвіду побудови перспективних управлінських систем, а також характеристику чинників, що забезпечують успішне функціонування освітянської діяльності ВНЗ.

Метою дослідження є систематизація чинників, що проявляються у якісних характеристиках державного управління освітянською діяльністю вищої школи, а також обґрунтування пропонуваного підходу.

На державне регулювання освітянської діяльності ВНЗ має вплив низка різноманітних чинників. Така ситуація вмотивована передусім динамічністю розвитку такої діяльності, викликаною об'єктивними причинами. Глобалізаційні процеси, що набирають все більшої масштабності, охоплюють освітянську сферу також. Щобільше, галузь освіти включена в перелік пріоритетних з огляду на її значимість у забезпеченні результативності означених процесів.

Якість державного управління освітянською діяльністю ВНЗ забезпечується комплексом чинників, які поєднуючись створюють сприятливі умови для гармонійного розвитку. Тобто до питання державного управління потрібно підходити системно, і в тих країнах, де таке поєднання в галузі вищої освіти вдається забезпечити, досягають належного успіху.

На перший погляд державне регулювання освітянської діяльності ВНЗ в Україні обмежується Законом «Про вищу освіту» [1] та Стандартами вищої освіти, які перебувають на стадії законодавчого затвердження. Однак державне регулювання виходить далеко за межі перелічених документів і потребує більш масштабного осмислення. Тому постараємось підійти до розгляду чинників державного управління з позицій їх класифікації.

За змістом чинники поділяють на податкові, інвестиційні, кредитні, інноваційні, гедоністичні, компетентнісні, культурологічні [2, с. 78]. За способом впливу чинники можна поділити на зовнішні і внутрішні. За рівнем централізації виділяють централізовані і децентралізовані чинники. У системі класифікації чільне місце займають мотиваційні чинники, які по праву вважаються найбільш результативними, адже не передбачають застосування примусу. Їх можна поділити на підкатегорії: стимулюючі і стримуючі. Однак дія мотиваційних чинників базується і взаємопов'язана з чинниками державного регулювання, які визначаються передусім державною концепцією розвитку вищої освіти. Чинники середовища чинять вплив через «важелі, що впливають на діяльність із зовнішнього середовища функціонування і важелі, що впливають на діяльність із внутрішнього середовища функціонування» [2, с. 76]. Доволі дієвими вважаються політичні чинники, які опосередковано проявляються в перспективі освітянської діяльності ВНЗ.

Літературні джерела налічують десятки класифікаційних груп, які більшою чи меншою мірою стосуються державного управління освітянською діяльністю ВНЗ. Зосередимо свою увагу на основних класифікаційних групах, посилаючись на вітчизняний і зарубіжний досвід їх прояву. На рис. 1 наведена узагальнена схема чинників державного управління освітянською діяльністю ВНЗ.

Постараємось аргументувати прояв наведених чинників, які, на нашу думку, мають вирішальну роль у формуванні моделі державного управління освітянською діяльністю ВНЗ. В основу державного управління освітянською діяльністю покладені політичні чинники. Саме поняття «державна освітня політика» передбачає, що суб'єктом освітнього процесу є її державні органи регулювання. Розроблення освітньої політики ґрунтується на всебічному аналізі чинників, метою якого є виявлення та порівняння можливих варіантів такої політики. Освітня політика передбачає встановлення пріоритетних напрямів управління, фінансування та планування системи освіти, а також контролю за нею. Система відносин, що виникають у процесі діяльності освітньої сфери, є предметом освітньої політики.

Національні освітні системи, її структурні елементи, офіційно закріплені в кожній державі, які включають міжнародні зв'язки національних систем освіти, є об'єктами освітньої політики.

Водночас суб'єктами державної освітньої політики в сучасних політичних умовах є як структури управління освітою на регіональному рівні, так і міжнародні органи й установи, котрі здійснюють освітню політику на світовому рівні. До них належать ЮНЕСКО, Міжнародний валютний фонд, ЄС, міжнародні фундації. Для кожної держави склад і компетенції органів та інституцій освітньої політики є специфічними, хоч вони і мають схожі характеристики й ознаки. Через неодакновий рівень економічного розвитку в різних державах світу їх освітня політика зорієнтована на розвиток різних елементів системи освіти [3].

Прояв освітянської політики відбувається через систему державного регулювання. У Законі України «Про вищу освіту» закріплені принципи державної

Рис. 1. Чинники державного управління освітянською діяльністю ВНЗ

Сформовано авторами.

політики, яка визначає загальну спрямованість і порядок нормативного регулювання у галузі вищої освіти. Державне регулювання відбувається через дію податкових, інвестиційних, кредитних чинників, які знову ж таки впливають з державної освітньої політики. Так, задеклароване у Законі «Про вищу освіту» надання цільових, пільгових державних кредитів особам для здобуття вищої освіти потребує врегулювання на рівні бюджетних програм. У всіх країнах для вищої школи передбачена система пільгового оподаткування та її спонсорів, а також державне пільгове кредитування студентів.

Формування державної політики у сфері освіти відбувається виходячи із завдань, які ставляться перед галуззю на поточний період і в перспективі. До головних завдань освіти у світлі сьогодення відносять її якість, затребуваність, доступність. Проведені дослідження окремих особливостей, закономірностей і процесів розвитку системи вищої освіти свідчать про наявність низки чинників, що чинять вплив на якість послуг вищої школи. Зміна застарілих принципів у роботі, впровадження новітніх технологій і методів навчання беруться за основу в процесі перетворень освітянської діяльності. Позитивним прикладом цього твердження може слугувати досвід Китаю. З прийняттям програми «Реформування та розвиток освіти в Китаї», яка започаткувала модернізацію сфери вищої освіти, відбулося оновлення системи управління вищими навчальними закладами, ліквідована невідповідність освіти інноваційному розвитку науки та техніки, запровадження замість застарілих недосконалих навчальних планів академічних кваліфікацій, які визнаються університетами практично всіх країн світу.

Оприлюднений у 1998 р. Закон «Про вищу освіту» [4] визначив оновлені завдання вищої освіти в Китаї, при цьому в розряд пріоритетних виділено поліпшення якості та підвищення ефективності вищої освіти. Для цього держава здійснює реформування вищої освіти, оптимізує її структуру та розподіл фінансових ресурсів. Значну роль у реформуванні вищої освіти відіграв Закон «Про викладачів» [5], яким передбачено заохочення педагогів до творчої, педагогічної діяльності. Широкого розповсюдження набуло застосування інноваційних

технологій, головне завдання яких – підвищити якість викладання та ефективність засвоєння навчального матеріалу [6].

Важливим напрямом реформування у сфері вищої української освіти є пошук нових, відкритих і демократичних моделей управління якістю вищої освіти, на основі яких здійснюватиметься її модернізація [7].

Затребуваність вищої освіти передбачає, з одного боку, відповідність підготовлених фахівців ринку праці, а з іншого, – зв'язок з економікою країни. Звертаючись до досвіду Китаю, варто зазначити, що академічно успішні випускники мають можливість знайти відповідну вакансію ще під час навчання на останньому курсі університету, особливо, якщо студенту вдалося отримати грант на дослідження одного з фондів або приватних корпорацій. Компанії, зацікавлені у відборі перспективних співробітників, з задоволенням беруть на роботу іноземних фахівців з китайськими дипломами. Зростаюча економіка Китаю потребує висококваліфікованих фахівців, тому сьогоденний рівень китайської системи освіти відповідає найвищим світовим стандартам [8]. Близько 85% випускників вищих навчальних закладів обирають роботу за фахом, що є одним з найкращих показників у світі.

У плані забезпечення зв'язку з економікою країни для університетів стало характерним запровадження великої кількості нових навчальних і науково-дослідних програм, які відповідають актуальним потребам економічного розвитку Китаю. Водночас задля сприяння всебічному розвитку студентів у навчальні програми університетів вводиться велика кількість загальнонаукових дисциплін.

Усе більша увага приділяється посиленню зв'язку ВНЗ з науковими центрами та корпораціями, підприємствами, фірмами, які зайняті реальним виробництвом, прослідковується тенденція до зростання спеціалізації освіти. З урахуванням запитів конкретних роботодавців або великої корпорації, представлених професійним громадським об'єднанням, формуються окремі навчальні програми. Крім традиційної «виробничої практики», набуло розповсюдження «професійне стажування», яке передбачає виконання великого обсягу роботи та навчання конкретним навичкам управлінської або технологічної діяльності [9].

Звертаючись до вітчизняного досвіду, слід констатувати слабкий зв'язок вищої освіти з ринком праці, що підтверджують проведені в Україні Фондом «Демократичні ініціативи» соціологічні дослідження. Україна історично інвестувала значні кошти в освіту, і наслідком цього є те, що рівень грамотності серед дорослих громадян і молоді становить понад 99%. Здавалося, що останнє відкриває широкі можливості для зростання та розвитку інтелектуального потенціалу нації. Однак спостерігається низька конкурентоспроможність українських випускників на європейському ринку праці, відставання вищої школи від наукоємних інноваційних розробок, особливо у царині прикладних наук. Окремі науковці і фахівці в галузі вищої освіти таку ситуацію пов'язують з низкою прогалин у секторі державного управління. Суперечливим в управлінні сферою вищої освіти є функціонування разом з великими, потужними університетами багатьох маленьких і вузькоспеціалізованих. Згідно зі статистичними даними у 2009/2010 рр. навчальному році в Україні налічувалось 861 ВНЗ, а кількість студентів становила понад 2,5 млн при загальній кількості населення у 2010 р. 45,9 млн осіб. Така кількість ВНЗ в Україні не рентабельна з точки зору економіки. Наведене співвідношення могло б бути виправданим за умов процвітаючої, зростаючої економіки країни, але, на жаль, нічого такого в макроекономічному вимірі не спостерігається.

Усвідомивши наявні упущення в управлінні галуззю на державному рівні, було прийнято відповідні рішення з питань ліцензування і акредитації ВНЗ. У результаті вже у наступному 2010/2011 навчальному році кількість ВНЗ скоротилась до 813, а контингент студентів – до 2418111. У 2015/2016 навчальному році кількість освітніх закладів становила 659, а контингент студентів – 1605270 при загальній

кількості населення 42,4 млн осіб. За останніх 6 років кількість студентів у розрахунку на 10 тис. населення в Україні скоротилась з 557 до 375, тобто майже в 1,5 разу [10]. Тим не менше зазначені показники виглядають дуже великими, порівняно з даними Статистичного офісу європейських спільнот, наприклад, щодо співмірної за територією з Україною Франції, де загальна кількість населення складає майже 65 мільйонів, а кількість студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах, 2,1 млн.

Проведений аналіз свідчить про значний дисбаланс між попитом на ринку праці та підготовкою фахівців не тільки в плані обсягів, а й за напрямками підготовки та спеціальностями. Наявна система планування підготовки фахівців не відповідає структурі попиту на них. У результаті неможливість працевлаштування за фахом призводить до загострення соціальної напруженості, необхідності перепідготовки або одержання другої освіти. Планування набору ґрунтується на досягнутому обсязі підготовки і ліцензії без урахування ситуації на ринку праці. М. Р. Терованесов причини такої ситуації вбачає у відсутності в Україні ринкових механізмів координації ринку освітніх послуг і потреб економіки, невідповідності напрямів підготовки фахівців ринку праці, недоліках у виборі стратегії розвитку вищої школи та сфері планування, а також затвердженні освітніх програм без урахування думки роботодавців. Результатом неузгодженостей є відставання вищої освіти від економічного розвитку [11].

Розв'язання означених проблем належить до першочергових завдань Державної програми розвитку вищої освіти України. На думку Н. Г. Батечко [12], реалізація такої програми передбачає насамперед моніторинг вищих навчальних закладів, централізацію управління освітянською діяльністю і оптимізацію мережі ВНЗ у результаті їх об'єднання та інтеграції з галузевими науковими установами, виробничими структурами на зразок технопарків, які набули широкого розповсюдження у Східній і Південно-Східній Азії [13]. Роль держави при цьому зводиться до створення правових, економічних, ефективних організаційних механізмів, сприятливих для розвитку сфери вищої освіти.

Критерій доступності вищої освіти також підлягає державному регулюванню і може по-різному проявлятися на якості державного управління освітянською діяльністю. Загалом доступність вищої освіти трактують як сукупність умов для забезпечення рівних можливостей індивідів, незалежно від їхнього економічного становища, для здобуття вищої освіти. Забезпечення рівності у доступі до освіти може бути закріплена на законодавчому рівні, як це передбачено Конституцією України. Одним з принципів державної політики у сфері вищої освіти України є її доступність, про що зазначено у Законі «Про вищу освіту». Однак реально має місце диференціація, викликана низкою причин. Якщо за критерій рівності прийняти однакові вимоги до абітурієнтів за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань, то нерівність можливостей вступу до ВНЗ пов'язується з відмінностями в якості навчання в школі: рівень знань учнів у сільських районах нижчий, ніж у їхніх міських однолітків. Зростання кількості ВНЗ за рахунок відкриття приватних розширило доступ до здобуття повної вищої освіти, проте така тенденція породила невідповідність якості підготовки молодих спеціалістів вимогам сьогодення. Виникає потреба гармонізації різних чинників державного управління освітянською діяльністю вищої школи задля забезпечення освітньої та професійної підготовки фахівців, спроможних використовувати отримані знання для конкурентоздатної діяльності в будь-якій сфері суспільного життя.

Реалізація завдань державної політики у сфері вищої освіти перебуває під впливом низки тенденцій і чинників суспільного розвитку, які спонукають до змін у системі державного управління освітою. У результаті збільшується частка планування, мотивації і координації, послаблюючи позиції централізації і регламентування. Особливе місце серед прогресивних чинників належить мотиваційним. Варто зазначити, що система вищої освіти є своєрідним продовженням,

надбудовою середньої освіти, а отже важливою складовою якісної підготовки фахівців вищою школою є хороший рівень підготовленості вступників. Обидві освітні складові є об'єктом державного управління, тому дуже важливим є задіяння мотиваційних чинників задля раціоналізації державних витрат на освіту загалом й оптимального відбору обдарованої молоді у процесі формування державного замовлення на підготовку фахівців вищою школою. Прикладом такого відбору може слугувати вступна кампанія у Китаї, що будується з урахуванням середнього бала атестата, а також результатів тестового випробування, яке проводиться у всій країні в один день. Абітурієнти за результатами набраних балів мають право вступати до вищих навчальних закладів певного рівня. Право вступу до університетів мають лише ті особи, що набрали найбільшу кількість балів. До провідних інститутів можуть вступити ті, що набрали високу кількість балів, а до провінційних інститутів – усі, хто набрав хоча б мінімально необхідну кількість балів. Таким чином забезпечується висока мотивація до сумлінного навчання у середній школі і водночас створюються додаткові важелі підтримки якості відбору абітурієнтів [14]. В організації освітньої системи Китаю віддається перевага американській системі [15].

На державне управління освітянською діяльністю вагомий вплив мають чинники середовища. Вони багатоаспектні, але в узагальненому вигляді їх можна поділити на зовнішні і внутрішні. До чинників зовнішнього середовища належать соціальні, економічні, політичні, ціннісно-ментальні, однак вирішальну роль відіграє стан економіки держави. Зміни в економічній сфері призводять до змін у всіх сферах людської діяльності, у тому числі у галузі вищої освіти. Підтвердженням цієї думки є приклад Китаю. Вплив зовнішнього середовища обумовлений також факторами глобалізації, перехід до інформаційного суспільства, демократизація суспільних процесів і для освітньої сфери визначається показниками академічної мобільності, міжнародного співробітництва, частки освітнього ринку, яким володіє ця освітня система, присутністю в інтернет-просторі [11]. Чинники внутрішнього середовища ґрунтуються на системі управління вищим навчальним закладом і знаходять свій прояв через результативність управлінської діяльності.

Таким чином, за результатами проведеного дослідження приходимо до висновку, що державне управління освітянською діяльністю розвивається відповідно до розвитку суспільства і держави. У Національній доктрині розвитку освіти [16] зазначено, що випереджальний розвиток освіти покликаний забезпечити рівень життя, гідний людини ХХІ століття. Досягнути цього можна за умов реформування, модернізації сфери освіти. Виникає потреба у зміні підходів до управління освітою з врахуванням чинників суспільного розвитку, серед яких особливе місце належить соціальним, економічним, політичним, ціннісно-ментальним. Запропонована систематизація чинників, покликаних забезпечити якісне державне управління освітянською діяльністю вищої школи, викристалізувалась у результаті вивчення позитивного вітчизняного і зарубіжного досвіду. Механізмам державного управління належить головна роль у реалізації державної політики з питань вищої освіти, тому дуже важливо врахувати чинники, дія яких спричиняє на них ефективний вплив. Це дасть змогу побудувати оптимальну модель державного управління освітянською діяльністю вищої школи. Однак реалізація такого завдання потребує додаткового вивчення і може бути здійснена у наступних публікаціях.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Дідик А. М. Полівекторний розвиток підприємств: соціально-економічні та регулятивні аспекти : [монографія] / А. М. Дідик. – Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2016. – 344 с.
3. Колодій І. С. Курс лекцій до навчальної дисципліни «Державна освітня політика» для студентів спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» / І. С. Колодій. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 138 с.

4. Higher Education Law of the People's Republic of China as of August 29, 1998. – Retrieved from <http://www.moe.edu.cn.html>
5. Teachers Law of the People's Republic of China as of October 31, 1993. – Retrieved from <http://www.moe.edu.cn/publicfiles.html>
6. Гала С. В. Из досвіду реформування вищої освіти Китаю / С. В. Гала // Економіка та держава. – 2011. – № 82. – С. 52-54.
7. Шоробура І. М. Менеджмент вищої освіти : навч. посіб. / І. М. Шоробура, Є. В. Долинський, О. О. Долинська ; Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Хмельницький, 2015. – 256 с.
8. Education in China. – Режим доступу: https://www.unipage.net/en/education_in_china
9. Економічні аспекти проблем розвитку вищої освіти в Україні : монографія / наук. ред. І. М. Грищенко ; Хмельницький національний університет. – Хмельницький, 2010. – 478 с.
10. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2016/17 навчального року : статистичний збірник / Державна служба статистики України. – К., 2017. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/15/Arch_vnz_bl.htm
11. Терованесов М. Р. Оптимізація управління системою вищої освіти / М. Р. Терованесов // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – Вип. 9. Ч. 2. – С. 83-87.
12. Батечко Н. Г. Державне управління сферою вищої освіти України: суперечності сучасного розвитку / Н. Г. Батечко // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер.: Педагогіка. – 2012. – Т. 209. Вип. 197. – С. 10-15.
13. Кузьмін О. Є. Пріоритетні напрямки фінансування ВНЗ: особливості впливу контингенту іноземних студентів на результативність діяльності реформування / О. Є. Кузьмін, М. Я. Яструбський // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». – 2017. – №862. – С. 139-144.
14. Гала С. В. Функціонування системи вищої освіти Китаю: аналіз досвіду / С. В. Гала // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 9. – С. 72-77.
15. 18 фактов об образовании в Китае. – 2012. – 25 апреля. – Режим доступа: <http://www.kraskizhizni.com/edu/teach/563-obrazovanie-v-kitae>
16. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04. 2002 року №347/2002.

References

1. Supreme Council of Ukraine (2014). *Pro vyshchu osvitu [About Higher Education]*: Law of Ukraine, adopted on 2014, July 1, 1556-VII. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].
2. Didyk, A. M. (2016). *Polivektorny rozvytok pidpryemstv: sotsial'no-ekonomichni ta rehulyatyvni aspekty [Polyvector development of enterprises: socio-economic and regulatory aspects]*. Lviv: Galych Publishing Union. [in Ukrainian].
3. Kolodiy, I. S. (2014). *Kurs leksiy do navchal'noyi dystsypliny «Derzhavna osvityna polityka» dlya studentiv spetsial'nosti 8.18010020 «Upravlinnya navchal'nykh zakladom» [Course of lectures to the academic discipline "State educational policy" for students of the specialty 8.18010020 "Management of the educational institution"]*. Lviv: Publishing House of Lviv Polytechnic. [in Ukrainian].
4. Higher Education Law of the People's Republic of China (1998, August 29). Retrieved from <http://www.moe.edu.cn.html>
5. Teachers Law of the People's Republic of China (1993, October 31). Retrieved from <http://www.moe.edu.cn/publicfiles.html>
6. Hala, S. V. (2011). Iz dosvidu reformuvannya vyshchoyi osvity Kytayu [From the experience of reforming the higher education of China]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 82, 52-54. [in Ukrainian].
7. Shorobura, I. M., Dolynskyy, Ye. V., & Dolynska, O. O. (2015). *Menedzhment vyshchoyi osvity [Management of higher education]*. Khmelnytsky: Khmelnytsky Humanitarian Pedagogical Academy. [in Ukrainian].
8. Education in China (2017). Retrieved from https://www.unipage.net/en/education_in_china
9. Hryshchenko, I. M. (Ed.) (2010). *Ekonomichni aspekty problem rozvytku vyshchoyi osvity v Ukraini [Economic aspects of the problems of the development of higher education in Ukraine]*. Khmelnytsky: Khmelnytsky National University. [in Ukrainian].
10. State Statistics Service of Ukraine (2016). *Osnovni pokaznyky diyal'nosti vyshchykh navchal'nykh zakladiv Ukrainy na pochatok 2016/17 navchal'noho roku [Main indicators of activity of higher educational institutions of Ukraine at the beginning of 2016/17 academic year]*. Kyiv. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/15/Arch_vnz_bl.htm [in Ukrainian].
11. Terovanesov, M. R. (2014). Optymizatsiya upravlinnya systemoyu vyshchoyi osvity [Optimization of management of the system of higher education]. In *Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnogo universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky [Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economics]*: Vol. 9(2) (pp. 83-87). [in Ukrainian].
12. Batechko, N. H. (2012). Derzhavne upravlinnya sferoyu vyshchoyi osvity Ukrainy: superechnosti suchasnogo rozvytku [State governance in the sphere of higher education of Ukraine: contradictions of modern development]. *Naukovi pratsi Chornomors'koho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu*

- „Kyievo-Mohylyans'ka akademiya”. Seriya: Pedahohika – Scientific papers of Petro Mohyla Black Sea State University of the complex “Kyiv-Mohyla Academy”. Series: Economics, 209(197), 10-15. [in Ukrainian].
13. Kuzmin, O. Ye., Yastrubskyy, M. Ya. (2017). Priorytetni napryamky finansuvannya VNZ: osoblyvosti vplyvu kontynhentu inozemnykh studentiv na rezul'tatyvnist' diyal'nosti reformuvannya [Priority areas of financing of universities: features of the influence of contingent of foreign students on the effectiveness of reforming activities]. In *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika». Seriya «Problemy ekonomiky ta upravlinnya» [Bulletin of National University «Lviv Polytechnic». Series «Problems of economy and management»*: Vol. 862 (pp. 139-144). [in Ukrainian].
14. Hala, S. V. (2012). Funktsionuvannya systemy vyshchoyi osvity Kytayu: analiz dosvidu [The functioning of the system of higher education in China: An analysis of the experience]. *Aktual'ni problemy ekonomiky – Actual Problems of Economics*, 9, 72-77. [in Ukrainian].
15. 18 faktov ob obrazovanii v Kitaye [18 facts about education in China] (2012, April 25). Retrieved from <http://www.kraskizhizni.com/edu/teach/563-obrazovanie-v-kitae>
16. President of Ukraine (2002). *Pro Natsional'nu doktrynu rozvytku osvity [On the National Doctrine of Education Development]*. Presidential Decree on 2002, April 17, 347. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002> [in Ukrainian].

Kuzmin O. Ye., Yastrubskyy M. Ya. Factors of providing the quality of public administration of educational activity in higher education.

The article investigates the factors that ensure the quality of governance of educational activities in higher education. It is grounded that there are objective reasons why higher education requires constant updates and changes, the effectiveness of which depends on the national education policy and governance.

Domestic and foreign researchers highlighted some aspects of public administration in high schools, but did not go deep with causation and did not introduce their fundamental understanding.

The motivation for conducting this study lies in the need to systematize and classify the factors that can ensure good governance of educational activities in higher education.

The paper provides literature review on clustering and systematizing the factors highlighted in different approaches, which have been developed by scientists. The list of tasks set by the authors includes elaboration of an approach to solving the problem.

The article reviews the main systems of high school's management, including national, represented as a list of factors that are manifested in the quality characteristics of public administration of educational activities.

Classification scheme to systematize factors that ensure the quality of governance educational activities in higher education based on domestic and foreign experience is offered in the article.

The article describes the main characteristics of educational policies that are typical for some countries because of different levels of economic development. It can be evidenced through government regulations. The article describes the main challenges facing higher education.

The proposed systematized factors are observed taking into account their interrelation and thus they can provide the expected effect in case of optimal combination and skillful use. Effective use of factors in state regulation is evidenced by the implementation of motivational factors. Factors of government regulation are in close relationship with environmental factors. The authors conclude that there is need to change the approach to management of high schools' educational activities, taking into account factors of social development.

The proposed systematization of factors, which ensure the good governance of high schools' educational activities, has been designed by the authors based on the study of positive domestic and foreign experience. When building the optimal model of public administration of educational activities in higher schools the updated classification of factors should be taken into account.

Keywords: factors, public administration, higher education, educational activities, education quality, relevance, experience, classification.

Кузьмін Олег Євгенович – доктор економічних наук, професор, директор інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» (e-mail: oleg.y.kuzmin@lprn.ua). Kuzmin Oleh Yevhenovych – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Director of the Institute of Economics and Management of the Lviv Polytechnic National University.

Яструбський Михайло Ярославович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аналізу Національного університету «Львівська політехніка» (e-mail: oalr@ukr.net). Yastrubskyy Mykhaylo Yaroslavovych – Ph.D. (Econ.), Assoc. Prof., Associate Professor of the Department of accounting and analysis of the Lviv Polytechnic National University.

Надійшло 23.05.2017 р.